मौनरंग

आसावरी काकडे

मौनरंग

चित्रे व मुखपृष्ठ: आसावरी काकडे

‘सेतू’ डी १/३, स्टेटबँकनगर, कर्वेनगर, पुणे, ४११०५२ .

फोन नं. ९४२१६७८४८० / ९७६२२०९०२८

Email- asavarikakade@gmail.com

Blog- asavarikakade.blogspot.com

या पुस्तकातील लेखनाचे व छायाचित्रांचे सर्व हक्क चित्रकर्तीकडे सुरक्षित असून पुस्तकाचे किंवा त्यातील अंशाचे पुनर्मुद्रण वा नाट्य, चित्रपट किंवा इतर रुपांतर करण्यासाठी त्यांची लेखी परवानगी घेणे आवश्यक आहे. तसे न केल्यास कायदेशीर कारवाई (दंड व तुरुंगवास) होऊ शकते.

This declaration is as per the Copyright Act 1957. Copyright protection in India is available for any literary, dramatic, musical, sound recording and artistic work. The Copyright Act 1957 provides for registration of such works. Although an author’s copyright in a work is recognised even without registration. Infringement of copyright entitles the owner to remedies of injunction, damages and accounts.

प्रकाशक – ई साहित्य प्रतिष्ठान

www.esahity.com

esahity@gmail.com

9869674820 (Whatsapp)

प्रकाशन : २३ फ़ेब्रुवारी २०२३

©esahity Pratishthan®2023

- विनामूल्य वितरणासाठी उपलब्ध.
- आपले वाचून झाल्यावर आपण हे फॉरवर्ड करू शकता.
- हे ई पुस्तक वेबसाईटवर ठेवण्यापूर्वी किंवा वाचनाव्यतिरिक्त कोणताही वापर करण्यापूर्वी ई-साहित्य प्रतिष्ठानची लेखी परवानगी घेणे आवश्यक आहे.

निरर्थकातुन झरते काही
नजरेला काही दिसते
जे दिसते ती कलाकृती पण
कलावंत कोणी नसते..!

***

मनोगत

१९९६ सालची गोष्ट. आमच्या शेजारच्या दीपूला आमचं घर आपलंच वाटायचं. घरातल्या दुसऱ्या खोलीत जावं तसं ती आमच्या घरात यायची. एकदा रंगपेटी, कागद घेऊन आली आणि चित्रं काढत बसली. थोड्या वेळानं तिची मैत्रिण आली. मग रोजच यायला लागल्या त्या. आणखीही मुलं जमायला लागली. कुणाला वाटलं आम्ही चित्रकलेचा क्लासच सुरू केलाय..! त्या स्वयंभू क्लासमधे मुलं आपली आपली चित्रं काढत होती. शिकवायला कुणी नव्हतं. एक दिवस मीही त्यांच्यात सामिल झाले आणि काही तरी रंगवू लागले. मी रस घेतलाय म्हटल्यावर कागद, स्केच पेन, वॉट कलर, ब्रश... सगळं हजर झालं. बरीचशी चित्रं दुसऱ्यांची बघून काही मनानं काढत होते. मजा वाटत होती. हा छंद तीन चार महिने टिकला. मुलं गोळा झाली तशी पांगली. माझी चित्रं फाइलीत जाऊन बसली... नंतर त्यातलं एक चित्र माझ्या ‘इसिलिए शायद’ या हिंदी कवितासंग्रहाचं मुखपृष्ठ झालं..!

तेव्हा मी एका झाडाच्या वाढीचा प्रवास दाखवणारी चित्र-मालिका काढली होती. झाड म्हणजे फक्त बुंधा आणि वाढत जाणाऱ्या रिकाम्या फांद्या काढल्या. आणि ते कुणाच्याही वाढीचं प्रतिक व्हावं म्हणून त्यासाठी लाकडाचा रंग न वापरता फिका जांभळा रंग वापरला. एकूण बारा चित्रांपैकी आकराव्या चित्रात पूर्ण वाढलेलं, कॅनव्हासभर पसरलेलं झाड होतं. बाराव्या चित्रात ते कॅनव्हासच्या बाहेर पडलं होतं. कॅनव्हासवर फक्त त्या पूर्ण वाढलेल्या झाडाचा डौल तोलणारा मुळांचा पसारा काढला होता. एकदा पुणे विद्यापिठात ‘कवितेची निर्मिती प्रक्रिया’ या विषयावर प्राध्यापकांसमोर बोलायचं होतं. तेव्हा मी ही चित्रं नेली होती. बरंच बोलून झाल्यावर चित्रं दाखवून सांगितलं की रसिकांना दिसणारी कविता ही कॅनव्हासच्या बाहेर पडलेल्या पूर्ण वाढलेल्या झाडासारखी असते. ती ‘उत्तरार्ध’ असते. आणि कवीच्या जाणिवेचे पूर्वसंचित खोलवर पसरलेल्या मुळांसारखे असते. कवितेचं कवितापण तोलणारा पूर्वार्ध असतो हा...! त्या चित्रांचा इतका छान, प्रभावी उपयोग होईल असं चित्र काढताना वाटलं नव्हतं.

त्यानंतर आता पुन्हा अचानक चित्रांचा मूड आला. निमित्त वारली शैलीतल्या चित्रांचं झालं. आदिवासी जीवनाचे दर्शन घडवणारी वारली चित्रकला मनाला भुरळ पाडू

लागली. कुणी कुणी काढलेली चित्रं बघून काढायला लागले. चांगलीच रमले त्यात. आता काढलेलं चित्र दाखवायला व्हॉटसॅप, फेसबुकसारखी माध्यमं हाताशी आहेत. त्यातून नवनवीन कल्पना समोर येतात. आपल्या रंगाकारांना दाद मिळते. उत्साह वाढतो. या नव्या 'ऋतू'मधेही पूरक साधनसामग्री हजर झाली आणि माझ्या एकटीचा क्लास सुरू झाला.

वॉटर कलर्सनी आपले रंग दाखवायला सुरुवात केली. मी त्यात अधिकाधिक गुंतत गेले. इतकी की लेखन गौण वाटायला लागलं. शब्दांनी मौन धारण केलं. चित्रं काढताना जाणवत राहिलं की वैखरीची पायरी उतरून सृजन खोल सूक्ष्मात निघाले आहे... मग मी फक्त त्याचे बोट धरून रंग-रेषांच्या सोबतीनं अभिव्यक्तीच्या नव्या दालनात प्रवेश केला. रंग नेतील तसं, नेतील तिकडं जात राहिले.. काय साकारलं त्यापेक्षा ते साकारताना मिळणारा आनंद मोहात पाडत राहिला...

बघता बघता बरीच चित्रं जमली. त्यांचे फोटो मोबाईल, लॅपटॉपमधे जमा होऊ लागले आणि फेसबुक, व्हॉटसॅपवर मिळणारी दाद मनात..! दहा फोटोंचा एकेक व्हिडिओ यूट्यूबवर प्रसारित व्हायला लागला. आता नंबर ईपुस्तकाचा... ते करावं असं मनात

आल्यावर ई-साहित्य प्रतिष्ठानशी संपर्क साधला. ई-साहित्यच्या सुनीळ सामंत यांनी सहकार्याची दाद दिली. पुस्तकातली चित्रांची नेटकी मांडणी करणं हे तांत्रिक कौशल्याचं काम होतं. ते माझा भाऊ केशव आपटे यानं करून दिलं. चित्रकलेचा काहीही अभ्यास नसलेल्या माझ्यासारखीनं आपल्या चित्रांचं ई-पुस्तक करायचं म्हणजे धाडसच. पुस्तक तयार व्हायला लागल्यावर प्रकाशित करावं की नको असं मनात यायला लागलं. मग लेखक, चित्रकार आणि माझी मैत्रिण असलेल्या उमा कुलकर्णी यांना पुस्तकाची फाईल दाखवली आणि संकोचत अभिप्राय लिहाल का असं विचारलं. फाईल पाहून त्यांनी लिहिण्याचं मान्य केलं आणि लिहूनही दिलं. ब्लर्बवरील हा अभिप्राय रसिकांना माझ्या चित्रांचा आनंद घ्यायला आवाहन करणारा आहे.

पुस्तक निर्मितीत सहकार्य करणाऱ्या या सर्वांची मी ऋणी आहे.

आसावरी काकडे

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

asavari

आसावरी

आसावरी

asavari

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

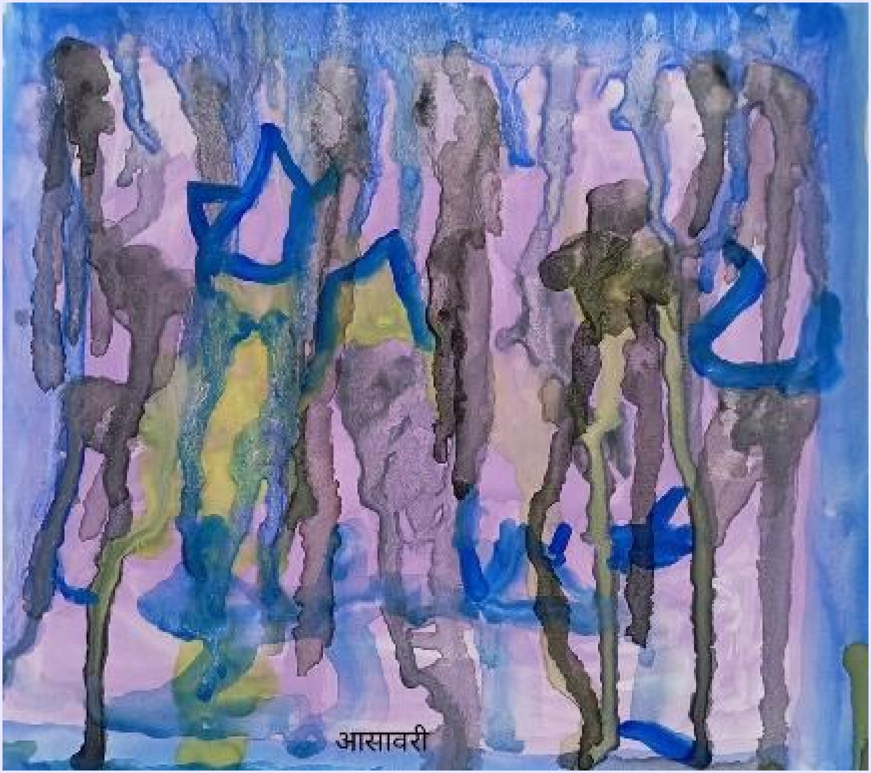
आसावरी

asavari

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

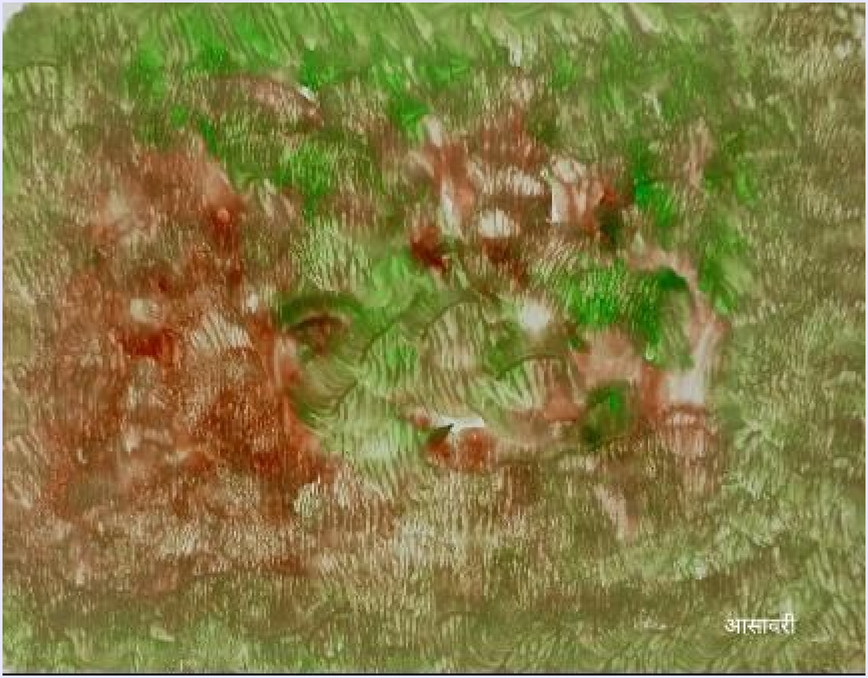
आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

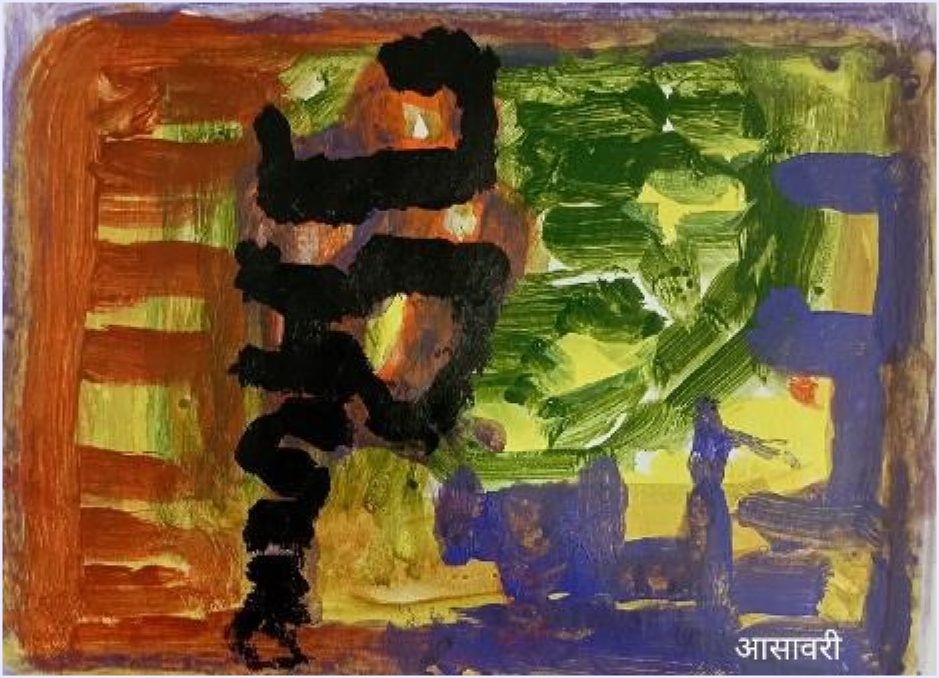
आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

भावनांना भाषा नसते,

माध्यमाच्या भिंतीही नसतात.

मोल भावही नसतो.

त्यामुळे ई साहित्यवर सर्व अनुभव मुक्त असतात.

ई साहित्यवर संगीत, चित्रकला, फोटोग्राफी या दालनांना भेट द्या.

इतिहास, प्रवासवर्णन, कथा, कादंबरी, अध्यात्म, काव्य यांच्याइतकीच तीही समृद्ध आहेत.

एक सृजनशील कवयित्री

एक संवेदनाशील अनुवादिका,

एक अभ्यासू विद्यार्थिनी,

आणि

एक मनस्वी माणूस......

सृजनशील आयुष्याची भरगच्च वाटचाल करत असतानाच मधूनच सामोरे ठाकणारे काही उंच-उंच पर्वत, अवघड वळणं, तोल जाईल असं वाटणाऱ्या काही दऱ्या......

मधूनच चमकून उठणारे काही सृजनक्षण...पण कधी-कधी तेही परस्वाधीन...

अशा क्षणांना हसतमुखानं सामोरी जाणारी प्रसन्नवदना आसावरी काकडे...

आत्मानंदानं डवरून गेलेलं आयुष्य जगताना तिला सोबत मिळाली रंग-रेषांची...

मग काय!....

हे रंग तिच्यासाठी फुलपाखरू होऊन कागदावर भिरभिरले.....फुलं होऊन उमलले....कधी डोंगर झाले..तर कधी दरीही झाले...कधी नृत्यांगनेची तरल वस्त्रं झाले...कधी फुलांनी डवरलेली वेल झाले....कधी त्यांनी मनातल्या अबोध भावनांना साकार रूप दिलं...

मग काय! कागदांवर रंगांची उधळण करत आसावरीनं आपल्या खाजगी क्षणांची रंगपंचमी केली...अधून-मधून आपल्या मित्र-परिवारालाही या रंगपंचमीत सहभागी करून घेतलं.

आता आसावरीनं हीच रंगपंचमी आपल्या सगळ्यांसाठी मुक्त हस्तांनी उधळली आहे...चला आपण सगळे तिच्या आत्मानंदात चिंब होऊ या....

उमा वि.कुलकर्णी